

Verhalen uit Schoonhoven 1845-1850

In het Bevolkingsregister van Schoonhoven uit 1845-1850 (zie onder) staat op A6 Alegonda Jacobs ingeschreven als 'vrouw van Aart Karssen'. Waarom staat dat er zo? Haar man had haar verlaten en in Rotterdam een nieuw bestaan opgebouwd. Ik heb in het verhaal geprobeerd te begrijpen wat hier aan de hand was en wat er vooral de oorzaak van was. Ze waren niet gescheiden voor de wet, maar leefden wel zo.

Van wie waren haar eerste vier kinderen, die vóór haar huwelijk met Aart geboren werden? Van Aart of van andere mannen? En... waar vind je A6 vandaag terug in de stad? Op de plek waar nu Veerstraat 14 is.

WED. NAA.M.	VOORNAMEN.	GEBOORTEDAG.	GEBOORTELAND.	PROFESSIE.	PLAATS, DAT HAAR IN LEVEN TOEGEBORVEN IS.	TOEGEBORVEN OP.	TOEGEBORVEN VAN.	OPMERKINGEN.
A. 6	Jacobs	Alegonda	Jacobs	1814	Goch	1814	Goch	

“U geniet van het leven, merk ik,” probeerde ik het gesprek. “Dat is niet echt het juiste woord,” kaatste ze terug. “Genieten is voor mensen die in hun leven geen tegenslagen willen meemaken. Daar kom je niet echt verder mee.” Ik keek haar blijkbaar ongelovig aan, want ze knikte: “Ja, denk daar maar eens over na.” Ik deed het.

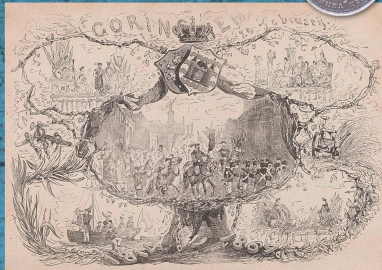
Veerstraat 14

Alegonda Jacobs

Huisvrouw van Aart van Karssen

“Ik zou uw verhaal toch graag horen, want ik schrijf over de dingen die mensen meemaken. En uw leven lijkt me interessant. Bent u hier geboren?” Ze aarzelde even. “Ik ben in Pruisen geboren, in Goch. Daar was nog meer armoe dan hier. Ik ben meegetrokken met het Pruisische leger, dat tegen Napoleon vocht. In 1810 kwam ik hier.” “Als soldaat?” “Nee, zeker niet als soldaat.” Het bleef mistig wat het dan wél was.

Over Alegonda zou nooit een verhaal zijn geschreven wellicht. Toch schreef zij geschiedenis. In een brief die zij – met behulp van iemand die schrijven kon (was het haar pastoor?) – heeft gericht aan de burgemeester van Gorinchem, komen we iets bijzonders te weten uit haar leven. In 1814, tijdens het beleg door Pruisen (de mensen uit Alegonda's geboorteland) en Russen om Gorinchem dat in franse handen was, werd het huis waarin zij woonde, verwoest. Ze kwam onder het puin

Oplicht te Gorinchem op 20 februari 1864 ter herinnering aan de bevrijding van Gorinchem op 20 februari 1814; Isaac Weissenbruch, naar Johan Conrad Greve, 1864-1866

terecht. Haar mutsje, dat bovenop het puin lag, heeft haar gered en bracht haar redders op het idee om haar onder dat puin te gaan zoeken. Hoewel ze werd gevonden, bleef ze gehandicapt aan haar rechterhand. Daarom schreef ze deze brief; de burgemeester van Schoonhoven deed er een verzoek bij aan zijn Gorkumse collega om Alegonda een financiële ondersteuning te geven voor dit voorval én omdat ze door haar man was verlaten. Helaas kreeg ze die niet.

“De Franse generaal Rampon schijnt van Napoleon de opdracht te hebben gekregen om de Gorkum, ‘de sleutel van Holland’, tot elke prijs voor hem te behouden. Het liep anders. Ik ben heel bang geweest voor mijn eigen volksgenoten, de Pruisen. Ze hebben begin februari zware bombardementen uitgevoerd op de stad. Die avond moesten we schuilen in de

Antoine-Guillaume Rampon

kelder. Ik was de laatste die de kelder wilde ingaan. Plots was er een enorme explosie vlakbij ons huis aan de Kortendijk.” “Hier in Schoonhoven?” “Nee, in Gorkum is ook een Kortendijk... en een Langendijk, waar de broer van mijnheer woonde. Ik wist niets meer na die explosie. Ze vonden mij onder het puin, want bovenop het puin lag mijn mutsje, dat hier aan de muur hangt. Daar heb ik mijn leven aan te danken!”

Laatste vel van Alegonda's brief (1864) aan de burgemeester van Gorinchem

